

AAN de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport

DATUM 23 april 2008

ONS KENMERK z2008-00334

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Advies concept wetsvoorstel 'Zorg en dwang'

Bij brief van 29 februari heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) gevraagd, op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te adviseren over het concept wetsvoorstel 'Zorg en dwang'.

Het CBP voldoet hiermee aan uw verzoek.

Inhoud van het concept wetsvoorstel 'Zorg en dwang'

Het concept wetsvoorstel Zorg en Dwang regelt de mogelijkheid tot het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen en het verlenen van onvrijwillige zorg voor mensen met psychogeriatrische problematiek of een verstandelijke beperking, waarbij geen locatiegebondenheid van toepassing is. Deze twee groepen vallen op dit moment onder de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet bopz). De Wet bopz biedt deze mensen naar uw oordeel onvoldoende kader en rechtsbescherming. De Wet Bopz gaat bovendien uit van een behandeling die is gericht op het wegnemen van een stoornis, terwijl u van oordeel bent dat een dergelijke behandeling bij de twee bovengenoemde groepen niet aan de orde is, aangezien zij hun leven lang afhankelijk zijn van zorg.

Het onderhavige concept wetsvoorstel verplicht zorgaanbieders tot het opstellen van een cliëntendossier (artikel 12). Hierin zal onder meer een zorgplan moeten worden opgenomen (artikel 6 tot en met 11). Zorgverleners worden verplicht de toepassing van onvrijwillige zorg of vrijheidsbeperkende maatregelen tevoren in het zorgplan vast te leggen. Dit is bedoeld als waarborg voor de cliënt, wiens rechtspositie hierdoor wordt verbeterd. Ook maakt deze verplichting het handelen van zorgverleners transparanter.

Juridisch kader

Het wetsvoorstel dient te voldoen aan artikel 8 EVRM alsmede aan Richtlijn 95/46/EG, waarvan de Wbp een uitwerking vormt, en aanverwante regelgeving.

Beoordeling

Het concept wetsvoorstel 'Zorg en dwang' geeft het CBP aanleiding tot het maken van de volgende op- en aanmerkingen.

Medisch beroepsgeheim en het multidisciplinair overleg (artikel 8)

In artikel 8 lid 2 van het onderhavige concept wetsvoorstel is bepaald dat over de toepassing van onvrijwillige zorg en vrijheidsbeperkende maatregelen overleg dient plaats te vinden met bepaalde hulpverleners. Het CBP neemt aan dat hierbij persoonsgegevens betreffende de cliënten worden verstrekt.

Op de verstrekking van persoonsgegevens van de cliënt aan derden – waaronder ook andere hulpverleners worden verstaan – is het medisch beroepsgeheim van toepassing.¹ Dat betekent dat geen persoonsgegevens betreffende de cliënt mogen worden verstrekt aan derden, tenzij sprake is van overmacht, toestemming van de cliënt of een wettelijk voorschrift.² Gezien het doel van het overleg is het de vraag of de cliënt hiervoor (in alle gevallen) toestemming zal geven. Het CBP adviseert u dan ook om een wettelijke bepaling te creëren die de zorgverantwoordelijke *verplicht* om bij de uitvoering van artikel 8 lid 2 van het onderhavige concept wetsvoorstel de *daarvoor noodzakelijke* persoonsgegevens te verstrekken aan de personen, genoemd in artikel 8 lid 2 sub a, en sub b dan wel sub c, van het onderhavige concept wetsvoorstel.

Medisch beroepsgeheim en inzage in cliëntendossiers door de IGZ

Zoals reeds is opgemerkt is op de verstrekking van persoonsgegevens van de cliënt aan derden het medisch beroepsgeheim van toepassing, en betekent dit dat geen persoonsgegevens betreffende de cliënt mogen worden verstrekt aan derden tenzij sprake is van overmacht, toestemming van de cliënt of een wettelijk voorschrift. Dit geldt ook voor het geven van inzage in cliëntendossiers aan de toezichthouder, de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: de Inspectie).

In artikel 26 van het onderhavige concept wetsvoorstel wordt de verplichting voor zorgaanbieders geregeld om aan de ambtenaren van de Inspectie inzage in cliëntendossiers te verlenen, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Momenteel behandelt de Tweede Kamer echter het Wetsvoorstel uitbreiding bestuurlijke handhaving volksgezondheid.³ Artikel 15 onder A van dat wetsvoorstel betreft een wijziging van artikel 87 Wet BIG, met betrekking tot het verlenen van inzage aan de Inspectie bij het uitoefenen van haar toezicht. Met het oog hierop adviseert het CBP u om te beoordelen of artikel 26 van het onderhavige concept wetsvoorstel noodzakelijk is.

Voor het geval dat laatste naar uw oordeel het geval is, adviseert het CBP u artikel 26 aan te passen overeenkomstig het advies dat het CBP eind 2006 heeft uitgebracht inzake de uitbreiding van de bevoegdheden van de Inspectie.⁴ De opmerkingen die het CBP destijds heeft gemaakt ten

¹ Artikel 88 Wet beroepen individuele gezondheidszorg en, in de gevallen waarin de WGBO van toepassing is op de verlening van zorg als bedoeld in het onderhavige concept wetsvoorstel, tevens artikel 7:457 Burgerlijk Wetboek.

² Ook artikel 7:457 lid 2 BW gaat uit van toestemming van de cliënt; deze wordt verondersteld. Dat betekent dat de persoonsgegevens niet mogen worden verstrekt indien de cliënt bezwaar maakt.

³ TK 2006-2007, 31 122, nr.2.

⁴ Advies College bescherming persoonsgegevens aan de DG Volksgezondheid d.d. 10 oktober 2006, ons kenmerk: z2006-01233. Zie www.cbpweb.nl > Privacy in Nederland > Zorg & welzijn > Wetgevingsadviezen: 'Inzage in

aanzien van de toen voorgestelde bepaling zijn op gelijke wijze van toepassing op artikel 26 van het onderhavige concept wetsvoorstel.

Overigens wijst het CBP u erop dat in artikel 13 van het onderhavige concept wetsvoorstel abusievelijk wordt verwezen naar artikel 29, in plaats van artikel 25.

Uitluisterapparatuur

In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4 van het concept wetsvoorstel staat dat onder vrijheidsbeperkende maatregelen onder meer het gebruik van uitluisterapparatuur valt. Het is het CBP niet duidelijk wat hier precies onder wordt verstaan. Indien hiermee tevens wordt bedoeld op geluid- en/of beeldopnames, waarbij de opname op gestructureerde wijze toegankelijk is voor latere raadpleging, adviseert het CBP u in de Memorie van Toelichting aan te geven dat hierbij tevens dient te worden voldaan aan de voorwaarden die de Wbp aan het maken en bewaren van deze opnames stelt. Daarbij moet onder meer worden gedacht aan de meldingsplicht, de bewaartermijn en de informatieplicht.

Conclusie

Het CBP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Het CBP verneemt graag op welke wijze u gevolg geeft aan het advies. Uiteraard kan met het CBP contact worden opgenomen indien een nadere toelichting is gewenst.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mw. mr. dr. J. Beuving
collegelid